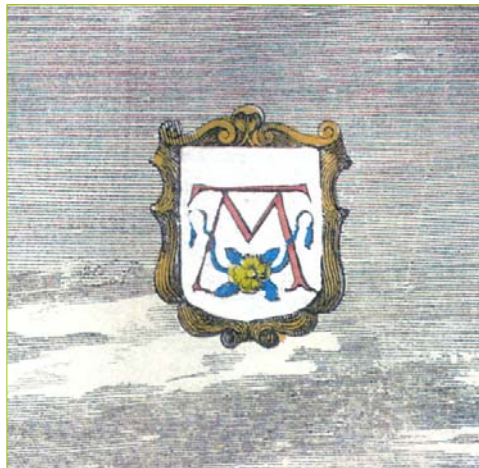

Rörbyten i Kopparbergsvägen

Förundersökning i form av schaktningsövervakning

RAÄ 232
Kopparbergsvägen, Domkyrkoesplanaden
Västerås stadsförsamling
Västmanland

Ulf Alström

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Målsättning och metod.....	1
Tolkning och utvärdering	2
Referenser	3
Kart- och arkivmaterial.....	3
Litteratur.....	3
Tekniska och administrativa uppgifter.....	3
Figurer	4

Inledning

Med anledning av schaktningar för vattenledningsrenoveringar i Kopparbergsvägen, 6 schakt, och Domkyrkoesplanaden, 1 schakt, vid kvarteren Jonas, Jorund och Kol har Västmanlands läns museums kulturmiljöavdelning, genom antikvarie Ulf Alström, genomfört en förundersökning i form av schaktningsövervakning. Arbetet genomfördes under oktober månad 2005 då ett flertal korta besök under schaktningarna genomfördes. Beslut om arbetet togs av länsstyrelsen i Västmanland 05-10-06 med dnr 431-8119-05. Arbetet beställdes och bekostades av Mälarenergi AB, Service/Bygg & Teknik. Arbetet med rapporten har genomförts av Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen.

Målsättning och metod

Målsättningen med den antikvariska schaktningsövervakningen var att dokumentera eventuella kvarvarande kulturlager i Kopparbergsvägen och i Domkyrkoesplanaden. Om sådana framkom skulle de främst dokumenteras med hjälp av profilritningar.

Kopparbergsvägen finns upptagen på 1688 års karta med namnet Per Lars gata. Nuvarande namn finns på 1902 års stadsplanekarta. Domkyrkoesplanaden är av yngre datum. 1902 fick den sin nuvarande sträckning (Gustavsson 1981). Av den anledningen tycktes möjligheterna vara goda för att kulturlager och anläggningar skulle vara bevarade i gatans sträckning

Undersökningsresultat

Schakt 1 drogs tvärs över Domkyrkoesplanaden. I hela schaktet, förutom mittremsan med trädraden, hade omfattande grävningar skett för fjärrvärmekulvertar. I mittremsan med en antagen diameter på 2 m fanns en grop, ca 2 m djup, fylld med 0,4-0,8 m stora stenar, tegelfragment samt mörk jord. Mittremsan innehöll inget kulturlager, direkt under gatans stenläggning på 0,3 m djup kom ren lera.

Schakt 2 var 3 x 4 m och 2 m djupt. I schaktet fanns en fläck i profilen som innehöll kalkbruk, lera och lite sot. I övrigt var eventuella kulturlager bortschaktade vid tidigare rörläggningar.

Schakt 3 var 2,5 x 3 m och 2 m djupt. I östra schaktväggen, mot centrala delarna av Kopparbergsvägen, kom ett omrört mörkt kulturlager ca 1 m under nuvarande vägytan. Schaktet var för övrigt mycket stört av schaktningar för rör.

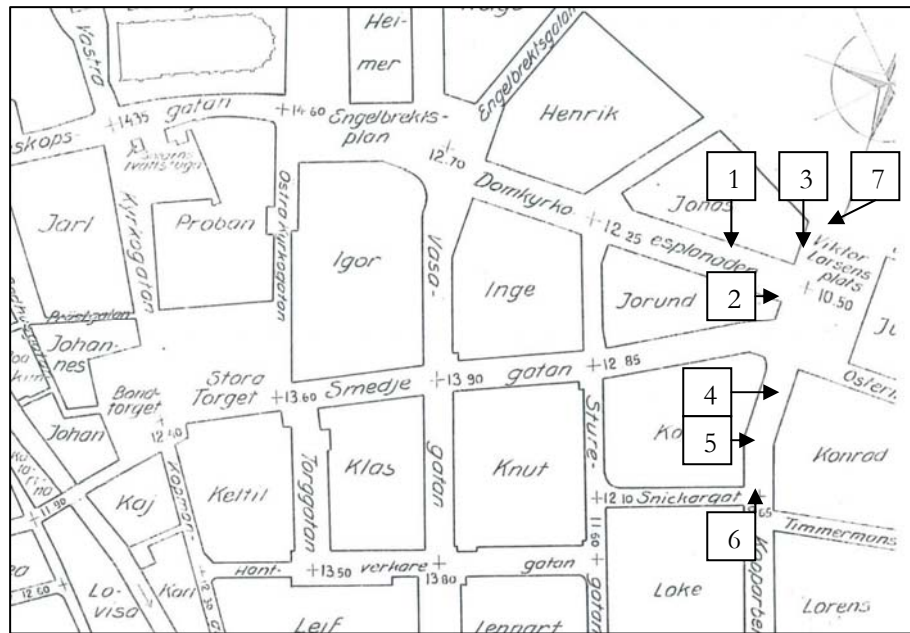
Schakt 4 var 3 x 9 m samt 2 m djupt. Inga kulturlager iaktogs. Sentida fyllningar av grus och sand.

Schakt 5 var 2 x 3 m och 2 m djupt. Inga kulturlager iaktogs. Sentida fyllningar av grus och sand.

Schakt 6 var 2 x 14 m samt 2 m djupt. Stört av rörnedläggningar och innehöll sentida fyllningar av grus.

Schakt 7 var 2 x 6 m samt 2 m djupt. Schaktet låg som enda schakt i östra körbanan. 0,9 m under nuvarande körbana kom en kort sträcka med en

stenpackning som troligen fungerat som stenläggning i Kopparbergsvägen. I övrigt fanns inga rester av kulturlager.

Figur 1. Schaktens numrering och placering utefter Kopparbergsvägen och Domkyrkoesplanaden. Grundkarta från Medeltidsstaden 4. Skala 1:4000.

Tolkning och utvärdering

Endast få äldre spår av Kopparbergsvägen påträffades i de sex schakt som grävdes för rörbyten. Mycket var redan omgrävt och nyare tiders fyllnadsmassor hade använts vid tidigare igenfyllnadsarbeten. Domkyrkoesplanaden tycks inte innehålla några kulturlager i dess östra del. Här fanns en igenfylld grop, möjligen en brunn, nergrävd i ren lera. I övrigt fanns kulvertar för fjärrvärme i båda gaturiktningarna.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Gula kartan 11G:17. Skala 1:20 000

Litteratur

Gustavsson, G., 1981. Gatunamnens historia i Västerås. Västerås kulturnämnds skriftserie nr 8. Västerås.

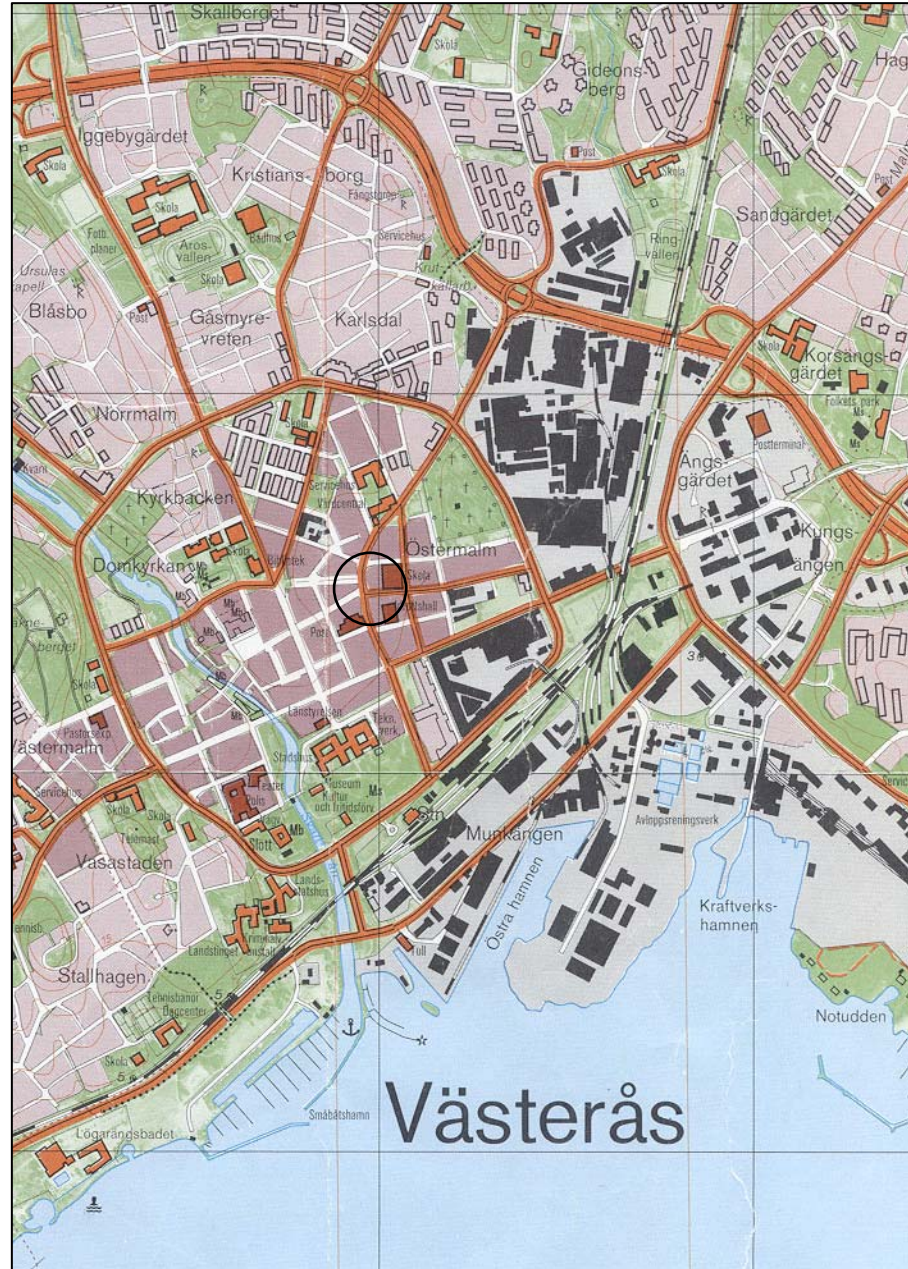
Andersson, H., 1977. (Projektledare). Medeltidsstaden 4 Västerås. RAÄ och SHM. Stockholm.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalens projektnr:</i>	VLM 20-551
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-8119-05, 2005-10-06
<i>Undersökningsperiod:</i>	10-17 oktober 2005
<i>Arkeologtimmar:</i>	6 timmar
<i>Exploateringsyta:</i>	Cirka 110 m ²
<i>Personal:</i>	Antikvarie Ulf Alström
<i>Belägenhet:</i>	Kopparbergsvägen, Domkyrkoesplanaden
<i>Ekonomisk karta:</i>	11G:17
<i>Koordinatsystem:</i>	Rikets
<i>Koordinater:</i>	X 6610460 Y 1541980
<i>Inmättningsmetod:</i>	manuell
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	1 schaktplan

Figurer

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet Gävle 1998. Dnr 507-99-498.

Figur 2. Undersökningsplatsens läge, markerat med en ring. Utdrag ur Gula kartan. Skala 1:20 000.

